

Miika Sahamies

20.8.2018

Dnro 088/62/2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi
saara.luukkonen@minedu.fi

Lausuntopyyntönnö 2.7.2018/Dnro OKM/34/010/2018

HE eduskunnalle laeiksi valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä annetun lain ja ammatillisesta koulutuksesta annetun lain muuttamisesta

Akava ry lausuu kunnioittavasti seuraavaa:

Lausunnon pääkohdat

- Hallituksen esitysluonnoksen tavoite on erittäin tärkeä. Henkilökohtaistaminen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ovat keskeisiä ammatillisen koulutuksen reformin periaatteita.
- eHOKS tukee henkilökohtaistamisprosessia sekä sujuvoittaa opiskelijoiden siirtymiä ja lyhentää opiskeluaikoja.
- Opiskelijan tietosuoja on varmistettava uudistuksen yhteydessä. Työpaikkojen ei tule päästä käsiksi ilman opiskelijan suostumusta eHOKS:ssa oleviin tietoihin muilta osin, kuin joilta ne liittyvät kyseessä olevaan työpaikalla tapahtuvaan osaamisen hankkimiseen tai osaamisen osoittamiseen.
- Digitaalisten välineiden tuomat mahdollisuudet on otettava nykyistä tehokkaammin käyttöön esimerkiksi opintojen suunnittelussa, oppimisen tuessa ja ohjauksessa myös laajemmin koko koulutusjärjestelmässä.

Hallituksen esitysluonnoksen tavoitteena on laajentaa ammatillisen koulutuksen valtakunnallista tietovarantoa henkilökohtaistamiseen liittyvien tietojen tallentamisella. Käytännössä tavoite toteutettaisiin keräämällä teknisesti käytettävissä oleva tietovaranto (eHOKS). Lisäksi lakia valtakunnallisista opinto- ja tutkintorekistereistä muutettaisiin niiltä osin, kuin se on tarpeellista lain harmonisoimiseksi Euroopan unionin tietosuoja-asetuksen kanssa.

Akavan mielestä hallituksen esitysluonnoksen tavoite on erittäin tärkeä, sillä henkilökohtaistaminen ja aiemmin hankitun osaamisen tunnustaminen ovat ammatillisen koulutuksen reformin periaatteisiin sisältyvien yksilöllisten opintopolkujen perusta.

Koulutuksen ketteryyden lisäämiseksi ja laadun varmistamiseksi on Akavan mukaan välttämätöntä, että digitaalisten välineiden mahdollisuudet otetaan nykyistä tehokkaammin käyttöön opintojen

suunnittelussa, oppimisen tuessa ja ohjauksessa myös laajemmin koulutusjärjestelmässä.

Opiskelijan tietosuoja varmistettava

Ammatillisesta koulutuksesta annettuun lakiluonnokseen esitetään lisättäväksi myös tiedonsaantioikeus henkilökohtaisesta osaamisen kehittämissuunnitelmasta. Oikeus saada tieto säädettäisiin ammatilliselle koulutuksen järjestäjälle sekä työpaikalle, jossa järjestetään koulutusta käytännön työtehtävien yhteydessä tai jossa osoitetaan osaaminen.

Työelämän edustajat näkisivät eHOKS-tiedot kaikilta osin silloin, kun ne koskevat työpaikalla järjestettävää koulutusta. Akavan mielestä on välttämätöntä varmistaa, että silloin, kun opiskelijan HOKS sisältää muuhun kuin työpaikalla tapahtuvaan osaamisen hankkimiseen tai osaamisen osoittamiseen liittyvää tietoa, työpaikka ei voisi sitä nähdä ilman opiskelijan suostumusta.

Tehokkaampia siirtymiä yhdenvertaisesti

Akavan mukaan eHOKS sujuvoittaa opiskelijoiden siirtymiä koulutuksen järjestäjältä toiselle ja palaamista saman koulutuksen järjestäjän järjestämään koulutukseen keskeytymisen jälkeen. Lisäksi se nopeuttaa henkilökohtaistamisprosessia ja lyhentää näin opiskeluaikoja.

Opiskelijan näkökulmasta tärkeää on mahdollisuus pystyä seuraamaan oman henkilökohtaisen osaamisen kehittämissuunnitelman edistymistä. Koulutuksen järjestäjästä riippumaton tieto takaa myös opiskelijoiden yhdenvertaisuuden.

Akava ry

Sture Fjäder
puheenjohtaja

Pekka Piispanen
johtaja